

A MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

KÉPZÉSI TERVE

ÉS

TANTÁRGYI TEMATIKÁI

2016/2017. tanév

**Mintatanterv (képzési terv)
és tantárgy-lista¹**

2016/17. tanév

I. Tantárgyi struktúra

Tárgy kódja	Tárgy címe	Tárgyfelelős	Félév
	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai I. (kollektíve)	Dr. Horváth M. Tamás	1.
	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai (kollektíve) I.	Dr. Horváth M. Tamás	1.
	I. Aktuális jogelméleti kérdések VAGY II. A joggyakorlat és a jogtudomány kapcsolata az ókortól a modern időkig – Történeti jogesetek elemzése	Dr. Szabadfalvi József / Dr. Bencze Mátyás Dr. Szabó Béla / Dr. Balogh Judit	1.
	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai II. (kollektíve)	Dr. Horváth M. Tamás	2.
	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai (kollektíve) II.	Dr. Horváth M. Tamás	2.
	III. Közpolitikák és pénzügyi jog VAGY IV. Közigazgatás-elmélet	Dr. Horváth M. Tamás Dr. Balázs István	2.
	V. A fenntartható fejlődés jogi kérdései VAGY VI. Az emberi jogok alkotmányos védelme: elméleti alapok és kritikai megközelítés	Dr. Fodor László Dr. Tóth Gábor Attila	3.
	VII. Magánjogi jogharmonizáció Európában VAGY VIII. Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben	Dr. Csécsy György / Dr. Szikora Veronika / Dr. Fézer Tamás Dr. Madai Sándor	3.
	IX. Új fejlemények az Európa-jog tudományában VAGY X. A nemzetközi jog 21. századi kihívásai	Dr. Várnay Ernő Dr. Szemesi Sándor	4.
	XI. A polgári perrendtartás kodifikációjának eredményei a nemzetközi tapasztalatok fényében	Dr. Pribula László	4

¹ Érvényes a képzést 2016/2017. tanév első félévében megkezdő hallgatókra.

	VAGY XII. A büntetőeljárás fejlődési tendenciái	Dr. Elek Balázs	
--	--	-----------------	--

II. A doktori képzés kreditrendszere

	Kredit-egység	Összesen
VIZSGÁK		
• Kötelező tárgyak (összesen 4)	2	8
• Alternatíván választható kötelező tárgyak (összesen 6)	2	12
KUTATÓMUNKA		
• Előrehaladási jelentés benyújtása	10/félév	70
• Szakmai előadás (kutatási előrehaladási jelentés megvédése)	5/félév	35
• Publikáció; • Konferencia-részvétel (előadóként, írásos anyaggal)	előadás: 2-12 konferencia-kiadvány: 2-12 publikáció: 4-20/ív	min. 75
OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG	0-8 /félév	max. 40
Összesen:		240

III. A doktori képzés javasolt előmeneteli rendszere („mintatanterve”)

I. szemeszter

Tevékenység	Kredit
A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai I. (kötelező tárgy):	2
Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai I. (kötelező tárgy):	2
Alternatíván választható kötelező tárgy (I. vagy II.)	2
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 1.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 1.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	1-9

II. szemeszter

Tevékenység	Kredit
A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai I. (kötelező tárgy):	2
Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai I. (kötelező tárgy):	2
Alternatíván választható kötelező tárgy (III. vagy IV.)	2
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 2.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 2.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8

Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	1-9
--	------------

III. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Alternatíván választható kötelező tárgy (V. vagy VI.)	2
Alternatíván választható kötelező tárgy (VII. vagy VIII.)	2
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 3.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 3.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	3-11

IV. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Alternatíván választható kötelező tárgy (IX. vagy X.)	2
Alternatíván választható kötelező tárgy (XI. vagy XII.)	2
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	18-26

V. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 5.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 4.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	7-15

VI. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 6.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 5.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	7-15

VII. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 6.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 6.):	5
Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	7-15

VIII. szemeszter

Tevékenység	Kredit
Írásos kutatási beszámoló (előrehaladási jelentés 6.):	10
Kutatási eredmények szóbeli előadása és megvédése (kutatási fórum 7.):	5

Oktatási tevékenység (heti 1 óra=1 kredit):	0-8
Publikáció (konferencia előadás, publikáció megjelentetése):	7-15

TEMATIKÁK

KÖTELEZŐ TÁRGYAK

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 1.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Dr. habil. Balogh Judit, Dr. habil. Bencze Mátyás, Pergéné Szabó Enikő, Prof. Dr. Szabadfalvi József, Prof. Dr. Szabó Béla
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
A tantárgy célja, hogy bevezetést nyújtson a jogtudományi kutatások módszertani lehetőségeibe és a különböző jogágakhoz tartozó témakörökben disszertációt készítő doktoranduszok számára bemutassa a legalapvetőbb módszertani megközelítési módokat, illetve a rendelkezésre álló primer és szekundér források fellelésének és értékelésének legfontosabb metódusait – az esetek többségében gyakorlati példákon keresztül.	
A tantárgy tematikája A) A könyvtári kutatás módszertana (PSzE) 1. Kutatási források meghatározása és típusai 2. Kutatási eszközök - Keresési módszerek 3. Gyakorlati alkalmazás – A források értékelése 4. A tudományos információ gyűjtése, rendszerezése, felhasználása 5. Tudományos kommunikáció 6. Formális kommunikáció - Open Access – Tudós profilok B) A dogmatikai és társadalomtudományi eszközrendszerek viszonya (BM) 7. a jogi jelenségek vizsgálatának aspektusai - a dogmatikai jogtudomány tudományosságának kritériumai - értékelkötelezettség a jogtudományban C) A jogászai gondolkodás főbb típusai és módszerei (Sz) 8. A jogászai gondolkodás történeti és analitikus típusai D) Nemzetközi összehasonlító módszerek (BM) 9. A jogösszehasonlítás szerepe és módszertani perspektívái - az összehasonlító jogi vizsgálatok csapdái E) Jegtörténeti és levéltári forráskutatások (B), SzB) 10. A jogtörténet tudomány módszertana és intézményei 11. Jegtörténeti kutatás intézményei - levéltár 12. A jogtörténeti forrásfeldolgozás módszertana - történeti módszer egy tudományos munkában	
Követelmények, számonkérés módja	
A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.	

A kurzus hallgatói két teljesítési lehetőség közül választhatnak:

- 1 szerzői ív terjedelmű, az ismertetett megközelítési módok jelentős hányadát hasznosító és a hallgató kutatásához illeszkedő (a tárgyfelelőssel együtt kialakított) témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- A)
 - FÜLÖP Géza, *Hol keressem? Hogy keressem?: információkeresés-szakirodalomkutatás*, Bukarest, Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
 - Earl R. BABBIE, *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*, Budapest, Ballasi, 2008.
- B)
 - BÓDIG Mátyás, *A jogtudomány módszertani karaktere és a dogmatikai tudomány eszméje* (megjelenés alatt)
- C)
 - HELMUT COING, *A jogfilozófia alapjai*, Budapest, Osiris, 1993, 227-240.
 - SZABÓ Miklós, *Ars Iuris. A jogdogmatika alapjai*, Miskolc, Bíbor, 2005, 63-88.
- D)
 - TÓTH Gábor Attila, *Túl a szövegen*, Budapest, Osiris, 2009, 270-281.
- E)
 - ÁLDOZÓ István, *Levéltári kutatómódszertan a 21. században* (<http://videotorium.hu/hu/recordings/details/5207>, *Levéltári kutatómódszertan a 21. században*)
 - BARACZKA István, *A levéltári kutatás* = *Levéltári Közlemények*, 24 (1946/1), 12-20.

Ajánlott irodalom

- A)
 - SASVÁRI Péter, TÖRLEY Gábor, *A magyar közigazgatást kutatók tudományok láthatósága*, *Pro Publico Bono: Magyar Közigazgatás* (2015/4), 112-132. (http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/2230/1/PPB_15_4_Tudomanyos_lathatosag.pdf)
 - LŐRINCZ Éva Anna, STURCZ Zoltán, *Prezentáció*, Budapest Typotex, 2013.
 - GARRREYNOLDS, *A meztelen előadó: természetes és hatásos prezentáció diákkal és azok nélkül*, Budapest, HVG, 2011-
 - ARTHUR EGER, *Hogyan írjunk világszínvonalú tanulmányt? Praktikus tanácsok publikáláshoz*, 2009. (http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5177&issue_id=506)
- B)
 - SAJÓ András, *Kritikai értekezés a jogtudományról*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1983.
 - NEIL MCCORMICK, *Institutions of Law: An Essay in Legal Theory*. Oxford, Oxford University Press, 2007.
- C)
 - HORVÁTH Barna, *Bevezetés a jogtudományba*, Szeged, 1932, 76-134.
 - *Összehasonlító jogi kultúrák*, szerk. VARGA Csaba, Budapest, 2000, 251-286.
 - HERBERT HART, *A jog fogalma*. Budapest, Osiris, 1995, 147-159.
- D)
 - MATHIAS SIEMS, *Comparative Law*. Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
- E)
 - *Levéltári ismeretek kézikönyve*, szerk. ENDRÉNYI Ferenc, Budapest, 1980.
 - ESZENYI Miklós, *A történelmi szakirodalmi kutatás módszerei*, Miskolc, 2000.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 1.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Prof. Dr. Fónai Mihály, Dr. habil. Szemesi Sándor
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy a PhD hallgatók ismerjék meg a jog-és államtudományok területén alkalmazható kvalitatív kutatási módszereket és technikákat. Azok ismeretén túl legyenek képesek azokat alkalmazni saját kutatási témájuk mélyebb vizsgálatához. Megismerik és alkalmazzák a tartalomelemzés, a megfigyelés, az interjúk, és a terepmunka technikáit valamint eljárásait.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) Disszertációkészítés</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kutatások lépései, a kutatási terv szerepe. A kutatások típusai (FM) 2. A kutatások logikája: mikor operálhatunk hipotézisekkel. A kutatási eredmények és a hipotézisek kapcsolata: reflexió a hipotézisekre (FM) 3. Disszertációírás és szerkesztés (SzS) <p>B) Alkalmazott szociológia (FM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. A kvantitatív és a kvalitatív kutatások jellege és viszonya, alkalmazási területük. A kvalitatív kutatások előnyei és korlátai, az általánosíthatóság kérdése 5. A tartalomelemzés fajtái, sajátosságai és alkalmazása 6. A megfigyelés szerepe és típusai 7. Interjú típusok és technikák. A személyes interjúk 8. A fókuszcsoportos interjú és a terepmunka. A terepmunka. Az interjúk feldolgozásának módjai <p>C) Kérdőíves felmérés reprezentatív mintán (HMT)</p> <p><i>A panel célja az, hogy kiegészítőleg módszerként mutassa be empirikus elemek beillesztését egy adott esetben más (különösen jogi) munka keretébe.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Interjú módszer alkalmazása államtudományi kutatásokban 10. Alapsokaság és mintavétel államtudományi empirikus kutatásokban 11. Kérdőívszerkesztés személyes lekérdezés esetén, állami tisztviselők, választott tisztségviselők és lakosság megkérdezése esetén 12. Adatelemzés egyszerű módjai, az eredmények felhasználása 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p> <p>A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:</p>	

- a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése;
- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy szemléletét felhasználó vagy a közszektor témájához kapcsolható, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- Earl R. Babbie, *A társadalomtudomány gyakorlata*. Budapest, Balassi.2001.
- *Helyi szociális ellátórendszerek Magyarországon*, szerk.BÓDI Ferenc,FÁBIÁN Gergely,Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2002.
- *Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba*, szerk.FÓNAI Mihály,KERÜLŐ Judit, TAKÁCS Péter, Nyíregyháza: Pro Educatione Alapítvány, 2002
- HORVÁTH M. Tamás,*Megszabva. Városi kormányzás másutt és itthon*,Tér és Társadalom 29(2015/2), 43–66.

Ajánlott irodalom

- H.BALDERSHEIM, G. BLAAS, T.M.HORVÁTH, M. ILLNER, P. SWIANIEWICZ, '*New Institutions of Local Government: A Comparison*,' =Local Democracy and theProcesses of TransformationinEast-Central Europe,eds.H.BALDERSHEIM, M.ILLNER,A.OFFERDAL, L.ROSE, P.SWIANIEWICZ, Boulder,Westview, 1996, 23-41.
- *Magyarázat, megértés és előrejelzés*,szerk.BERTALAN László,Budapest, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, 1987.
- *Access to Services in Rural Areas: A Comparison of Finland and Hungary: Studies in Comparative Social Pedagogies and International Social Work and Social Policy*, eds.Ferenc BÓDI, Gergely FÁBIÁN, Mihály FÓNAI, JormaKURKINEN, Thomas R. LAWSON, HannuPIETILÄINEN, Vol. XXVII.,Bremen: EHV Academicpress GmbH, 2014.
- Fónai Mihály,*A települési problémák és lakossági szükségletek lehetséges hatása a helyi politikára*,De iurisprudentia et iurepublico – Jog-és politikatudományi folyóirat(2010/3-4) 1- 24.
- Horváth M. Tamás,*Magunkon kívül* =Piacok a főtéren,szerk. Uó.,Budapest, MKI, 2007, 83–119.
- *Aréna és otthon. Lakóhelyi szolgáltatások, városesetek és a "köz" véleményei*. szerk. HORVÁTH M. Tamás, KISS József, Budapest, Politikai Tanulmányok Intézete Alapítvány, 1996.
- HORVÁTH M. Tamás, PÉTERI Gábor, *Új változatosság.Politikai keretek és gazdálkodási stratégiák az önkormányzatokban*. Budapest,,Helyi demokrácia és újítások" Alapítvány, 1993.
- C. C. RAGIN, *Constructing Social Research: The Unity and Diversity of Method*, London, New Delhi, Pine Forge Press, Thousand Oaks, 1994.
- Martin SALTER, Julia MASON, *Writing law dissertations: an introduction and guide to the conduct of legal research*, New York, Pearson, 2007.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 2.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy oktatói	Dr. habil Bencze Mátyás, Dr. habil. Fézer Tamás, Dr. habil. Szemesi Sándor, Prof. Dr. Várnay Ernő
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy a jogi szövegelemzés és jogesetfeldolgozás alapvető típusait bemutassa, technikai alkalmazásához szükséges készségeket fejlessze. A kiindulás az, hogy a jogi szövegnek és a jogi megoldásnak lehet olyan releváns tartalma, ami az adott hatályos szabályozáson, illetve az adott jogi környezeten túlmutat. Ekkor lényeges következtetések adódnak a bírói működésre, a normatív struktúrák jellegére, egyes (bármely jogági) jogintézmények alapvető felfogási módjaira. A hallgatók jellemzően nem témákról szóló előadások passzív résztvevői, hanem alkalmazásokhoz egyéni (témáikhoz) támogatást kapó „felhasználók”. A gyakorlati feladatokat mindenki saját érdeklődésével és témájával összefüggésben teljesítheti.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) Jogesetelemzés módszertana (FT-SzS)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. A bírói jogértelmezés korlátai és lehetőségei a kontinentális rendszerek magánjogi eseteiben – a doktrínák esetre vetítésének módszere (FT) b. A bírói döntések doktrína formáló ereje a <i>commonlaw</i>rendszerek magánjogában (FT) c. Az írott és íratlan nemzetközi kötelezettségek szerepe a nemzeti bíróságok ítélkezési gyakorlatában: teljes tagadás, látszólagos hivatkozás, érdemi érvelés (SzS) d. A nemzetközi szerződések értelmezésének megszorító és kiterjesztő értelmezése a nemzetközi bíróságok gyakorlatán keresztül (SzS) <p>B) Joggyakorlat (szöveg és diskurzus)-elemzés (BM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. A szövegelemzés módszerei és korlátai 6. Példák a szövegelemzésre 7. A diszkurzuselemzés módszertana 8. Példák a diszkurzuselemzésre <p>C) [Európai jogi esetelemzés (VE)]</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Az Európai Bíróságok eljárásai, adatbázisai. Kritikai esetelemzéseket közlő legfontosabb folyóiratok 10. Az Európai Bíróságok hozzájárulása az uniós jog alakulásához (bíró alkotta jog) 11. A Bírósági ítéletek kritikai elemzésének felépítése, stílusa 12. Hallgatói esetelemzés és -ismertetés saját témához kapcsolódóan 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p>	
<p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p>	

A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:

a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése;

1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy módszertanát alkalmazó, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);

a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

A) •

B) • BENCZE Mátyás, *Elvek és gyakorlatok*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2011.

C) •

Ajánlott irodalom

A) •

B) • Lee EPSTEIN, Andrew D. MARTIN, *An Introduction to Empirical Legal Research*, Oxford, OUP, 2014.;

- Roger W. SHUY, *Discourse Analysis in the Legal Context* = The Handbook of Discourse Analysis, eds. Deborah SCHIFFRIN, Deborah TANNEN, Heidi E. HAMILTON, Oxford, Blackwell, 2001, 437-452.

C) •

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 2.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Prof. Dr. Fodor László, Dr. Varju Márton
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy az államtudományi kutatások sokdimenziós módszertani lehetőségeit fölvilantsa. A közjogi, államtémájú, politikatudományi disszertációs munkát folytató doktoranduszok számára új megközelítések alkalmazásának képességét erősíti a kurzus. A magánjogi, büntetőjogi, jogintézmény-történeti és elméleti disszertációs munkák esetében a módszertani kiegészítő megoldások használatának előnyeit sajátíthatják el és próbálhatják ki a hallgatók. E két szempont (módszertani kelléktár tudatos bővítése, illetve kiegészítő megoldások alkalmazása a kifejtésre közvetlen „haszonnal”) egyenlő súllyal szerepel.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) tudományos cikk írása, pályázás (FL-VM)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. A szerkesztő szempontjai (FL) b. A cikkíró szempontjai itthon és külföldön (VM) c. A bíráló szempontjai a hazai folyóiratok minősítési rendszere tükrében (FL) <p>B) Ténymegállapító tanulmányok gyakorlata és más módszer melletti kiegészítőleg alkalmazás lehetőségei (HMT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Amerikai és hazai előzmények az államtudomány körében (Magyary Zoltán és munkatársai, Kiss István, Madarász Tibor és mások) 5. Mai módszerek, technikák. Az alkalmazás előnyei és korlátai 6. Hajdúböszörmény város multidiszciplináris szemléletű vizsgálata <p>C) komplex vizsgálati módszerek (FL)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. A tudományban – a helyi önkormányzati környezetvédelem példáján 8. Az igazgatásban – környezetigazgatás komplexitásának kezelése (az atomenergia példáján) 9. A tervezésben és értékelésben – integratív eszközök példáján (hatásvizsgálatok) <p>D) Kvantitatív módszerek alkalmazása (HMT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Táblázatszerkesztés 14. Területi statisztikák szerepe az államtudományokban 15. Költségvetési statisztika és szociológia multidiszciplináris alkalmazási lehetőségei 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p> <p>A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:</p>	

- a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése;
- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy szemléletét felhasználó vagy a közszektor témájához kapcsolható, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- EARL BABBIE, *A társadalomtudomány gyakorlata*, Budapest, Balassi, 2001.
- FODOR László, BARTA Attila, FÓNAI Mihály, BÁNYAI Orsolya, *Települési környezetvédelem Magyarországon: Egy kutatás előfeltevései*, Tér és Társadalom (2016/3) (megjelenés alatt)
- *Gyűrűk és sugarak. Mit nyújt egy magyar város?* szerk. HORVÁTH M. T., BARTHA I., Budapest, Dialóg Campus, 2014.
- HORVÁTH M. Tamás, PÉTERI Gábor, VÉCSEI Pál, *A helyi forrásszabályozási rendszer magyarországi példája, 1990–2012*, Közgazdasági Szemle 61 (2014/2), 121–147.

Ajánlott irodalom

- CSABA László, SZENTES Tamás, ZALAI Ernő, *Tudományos-e a tudomány mérés? Megjegyzések a tudománymetria, az impaktfaktor és MTMT használatához*, Magyar Tudomány (2014/4), 442-466.
- *A közigazgatás fejlesztése és szervezése. Válogatás Magyary Zoltán professzor közigazgatástudományi iskolájának szellemi hagyatékából*, vál. és szerk. CSUTH Sándor, GÁSPÁR Mátyás, Budapest, MTA Államtudományi Kutatások Programirodája, 1988, (Közigazgatás-szervezési Tanulmányok, 1.)
- FODOR László, *Fenntarthatósági indikátorok a jogi szabályozás hatásvizsgálatában*, Pázmány Law Working Papers (2012/4), 1–8.
- FODOR László, *A jogszabályok környezetvédelmi hatásvizsgálata*, Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tom. XXIII/2 (2005), 245-278.
- FODOR László, *Hiányzó rendszerváltás – Néhány jogi kérdés a Paksi Atomerőmű bővítése kapcsán*, Miskolci Jogi Szemle (2013/2), 23-42.
- FODOR László, *Klíma védelem az energiaszférában – szabályozási modellek Németországból*. Wolters Kluwer Complex Kiadó, Budapest, 2014, 65-101.
- *A közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak?* szerk. HORVÁTH M. T., BARTHA I., Budapest, Dialóg Campus, 2016. [megjelenés alatt]

Kötelezően választható tárgyak

TANTÁRGYI ADATLAP (I.)

Tantárgy címe	Aktuális jogelméleti kérdések
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Dr. Bencze Mátyás, Prof. Dr. Szabadfalvi József
A tárgy további oktatói	Dr. Ficsor Krisztina, Dr. Kovács Ágnes
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
A tantárgy célja, hogy bemutassa az elmélet és a gyakorlat közötti kapcsolódási pontokat. Ennek során elsősorban annak részletezésére kerül sor, hogy miként lehet hasznára a jogelmélet a tételes jogtudománynak, illetve a jogi praxisnak.	
A tantárgy tematikája <ol style="list-style-type: none">1. Összehasonlító alkotmányjogi érvelés: stílus és szerkezet2. A közösségi döntéshozatal elmélete3. A joguralom kortárs megközelítései4. A bírói érvelés elméleti alapjai: normatív megközelítés5. A formalizmus mint normatív elmélet relevanciája az ítélkezési gyakorlatban6. Bírói érvelés elméleti alapjai a büntetőjogban: a normavilágosság problémája7. A bírói ítélkezés elemzése empirikus megközelítésben (strukturális faktorok)8. A bírói ítélkezés elemzése empirikus megközelítésben (pszichológiai szempontok)9. A történeti szemléletmód elméleti és gyakorlati relevanciái a jogtudományban10. Kritikai jogi gondolkodás: praxis és jogi valóság szembesítése11. Büntetőjog a feminista jogelmélet perspektívájából12. A magyar jogelmélet gyakorlatorientáltsága	
Követelmények, számonkérés módja <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none">- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése;- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.	
Kötelező irodalom: (tárgyjegyzővel történt személyes egyeztetés alapján) <ul style="list-style-type: none">• BENCZE Mátyás, „Nincs füst, ahol nincsen tűz” – az ártatlanság vélelmének érvényesülése a magyar bírói gyakorlatban, Budapest, Gondolat Kiadó, 2016.• FICSOR Krisztina, <i>Formalizmus a bírói gyakorlatban. A formalista bírói érvelés jogelméleti alapjai</i>, Budapest, Gondolat Kiadó, 2015.• BENCZE Mátyás, <i>A szexuális erőszak és a jog</i>, Vulgo(2005/3), 80-101.	

- SZABADFALVI József, *Kísérlet az „új magyar jogfilozófia” megteremtésére a 20. század első felében*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2014.

Ajánlott irodalom:

- A Hart utáni jogelmélet alapproblémái, szerk. BÓDIG Mátyás, GYÓRFI Tamás, SZABÓ Miklós, Miskolc, Bíbor Kiadó, 2004, Doktori tankönyvek.
- Helmut COING, *A jogfilozófia alapjai*, Budapest, Osiris Kiadó, 1996.
- CSERNE Péter, *Közgazdaságtan és jogfilozófia: Rendszertelen áttekintés a jog gazdasági elemzésének elméleti és módszertani alapjairól*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2015.
- Ronald DWORKIN, *Justice for Hedgehogs*. Cambridge, London: The Belknap Press of Harvard University Press, 2011.
- Joel FEINBERG, *Társadalomfilozófia*, Budapest, Osiris Kiadó, 1999.
- *Jogosultságok – elmélet és gyakorlat*, szerk. FICSOR Krisztina, GYÓRFI Tamás, SZABÓ Miklós Miskolc, Bíbor Kiadó, 2009.
- Jerome FRANK, *Bíráskodás az elme ítélőszéke előtt. (Válogatott írások)*, Budapest, Szent István Társulat, 2006.
- Chris GUTHRIE, Jeffrey J. RACHLINSKI, Andrew J. WISTRICH, *“Inside the Judicial Mind”*, Cornell Law Faculty Publications, 2001, Paper 814.
- GYÓRFI Tamás, *A kortárs jogpozitivizmus perspektívái*, Miskolc, Bíbor Kiadó, 2006.
- Herbert HART, *A jog fogalma*, Budapest, Osiris Kiadó, 1995.
- Herbert HART, *Jog, szabadság, erkölcs*, Budapest, Osiris Kiadó, 1999.
- Hans KELSEN, *Tiszta jogtan. [1934]*, Budapest, ELTE Bibó István Szakkollégium, 1988.
- KIS János, *Alkotmányos demokrácia: három tanulmány*, Budapest, Indok, 2000.
- KOVÁCS Ágnes, *Fényevők? A hazai alkotmányelmélet esete a politikai konstitucionalizmussal*, *Fundamentum* 2015/2-3), 19-40.
- *Felelősség*, szerk. KROKOVAY Zsolt, Budapest, L'Harmattan, 2006.
- Henry Sumner MAINE, *Az ősi jog*, Budapest, Gondolat Kiadó, 1988.
- Catharine MACKINNON, *A feminizmus változásai: Előadások életről és jogról*, Budapest, Pont Kiadó, 2001.
- MOLNÁR András, *A feminizmus a jogban = Tanulmányok a kortárs jogelmületről*, szerk. FEKETE Balázs, FLECK Zoltán, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2015, 169-193.
- MOÓR Gyula, *Jogfilozófia. [1936]*, Püski, Budapest, 1994.
- Frederick SCHAUER, *„Formalism”*, *Yale Law Journal* (1987-1988/4).
- Stephen J. SCHULHOFER, *„The Feminist Challenge in Criminal Law”*, *University of Pennsylvania Law Review* 143 (1995), 2151-2207.
- SOMLÓ Bódog, *Jogbölcsezet. A Juristische Grundlehre kivonata. [1920]*, Miskolc, Bíbor Kiadó, 1995.
- Cass R. SUNSTEIN, *„Feminism and Legal Theory”*, *Harvard Law Review* 101 (1988/4), 826-848.
- Leo STRAUSS, *Természetjog és történelem*, Budapest, Pallas Kiadó/Attraktor Kft., 1999.
- *Mai angol-amerikai jogelméleti törekvések*, szerk. SZABADFALVI József, Bíbor Kiadó, Miskolc, 1996.
- *Historical jurisprudence – történeti jogtudomány [Jogfilozófiák]*, szerk. Szabادfalvi József, Budapest, 1999.
- SZABADFALVI József, *Múltunk öröksége. Elmélet-történeti perspektívák*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2016.
- SZABÓ József, *A jogbölcselet vonzásában. Válogatott tanulmányok*, Miskolc, Bíbor Kiadó, 1999.
- *Jogdogmatika és jogelmélet*, szerk. SZABÓ Miklós, Miskolc, Bíbor Kiadó, 2007.
- *Jog és antropológia [Szöveggyűjtemény]*, szerk. H. SZILÁGYI István, Budapest, 2000.
- K. WEINSHALL-MARGEL, *“Attitudinal and Neo-Institutional Models of Supreme Court Decision Making: An Empirical and Comparative Perspective from Israel”* *Journal of Empirical Legal Studies* (2011), 556-586.
- Jeremy WALDRON, *Principles of Legislation = The Least Examined Branch. The Role of*

Legislatures in the Constitutional State, eds. in Richard W. BAUMAN, Tsvi KAHANA, Cambridge, Cambridge University Press, 2006, 15-32.

TANTÁRGYI ADATLAP (II.)

Tantárgy címe	A joggyakorlat és a jogtudomány kapcsolata az ókortól a modern időkig – Történeti jogesetek elemzése
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Szabó Béla
A tárgy további oktatói	Dr. habil. Balogh Judit
Oktatási félév	őszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja bemutatni azt a sokszínűséget, amit az elmúlt kétezer év európai jogfejlődése a joghatóságokban, a jogforrásokban, a jogászai gondolkodásban és érvelésben, az anyagi és eljárásjogi megoldások kialakításában felmutatott. Az egyes esetek egy-egy korszak vagy jogterület jellegzetességeinek bemutatásán keresztül elsősorban a „jogtudomány” és a joggyakorlat interakciójára koncentrál. Az egyes esetek közel hasonló módon kerülnek feldolgozásra: a történeti környezet, a jogélet és jogtudomány jellegzetességeinek vázolása; a lefordított források elemzése, a tényállás rekonstrukciója, a jogi probléma feltárása, a felek és a jogtudósok érvelésének vizsgálata, az esetleges tanulságok megfogalmazása. Az esetek ízelítők adnak mind a magán- a büntetőjogi, mind a közjogi kérdésekről, valamint eljárásjogi vonatkozásokról. Néhány esetnek kánonjogi vonatkozásai is vannak.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none">1. <i>Causa Curiana</i> – öröklési jogvita a Kr. 1. századból2. A farkasok által elragadott disznók-esete – Ulpianus iskolapéldája a tulajdonszerzés köréből3. Ajándék vagy kölcsön – Julianus és Ulpianus vitája a jogügyleti <i>causáról</i>4. Jogvita apa és lánya között – Bepillantás a római Egyiptom jogéletébe5. Lothar király szabadul a feleségétől – A katolikus egyház házassági joga6. A korán elhalt feleség – Firenzei per a hozomány kiadásáról korabeli jogi szakvélemények tükrében7. A feledékeny szószóló – A késő középkori szóbeli eljárás buktatói8. Joghatóság az indiánok felett – A jogforrások sokszínűsége a korai újkorban9. Boszorkányok pedig vannak – A boszorkányperek sajátosságai10. Arnold molnár esete – Bírói függetlenség a 18. századi Poroszországban11. A házasságon kívüli gyerekek öröklési joga – Esélyegyenlőség a 19. században12. A tisztaeszlári vérvád – A 19. század leghíresebb magyar büntetőpere	
<p>Követelmények, számonkérés módja:</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none">- Mindazon hallgatók, akik úgy tervezik, hogy kutatási témájuk történeti vonatkozásait is ki kívánják fejteni dolgozatukban, a félév végére legalább 1 szerzői ív (40.000 n) terjedelmű,	

kutatási témájukhoz illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú történeti vonatkozású tanulmányt kötelesek elkészíteni, mely a későbbi disszertációjuk során részben vagy egészben felhasználható. A tárgy keretében sor kerül az írások érdemi megvitatására és értékelésére is. (Különösen javasolt ez a levelező hallgatók számára.)

- Azon hallgatók, akiknek a kutatási témájának nincsenek történeti vonatkozásai, vagy azok kidolgozására csak később kerítenek sort, a tárgy kötelező anyagából (a foglalkozások feldolgozottakból) szóbeli kollokviumot tehetnek.

Kötelező irodalom

- Peter STEIN, *A római jog Európa történetében*, Budapest, Osiris, 2005.
- RUSZOLY József, *Európai jog- és alkotmánytörténelem*, Szeged, Pólay Elemér Alapítvány, 2011, 44-106.
- SZABÓ Béla, *Iuscommune hajdan és majdan* = Jogbölcseleti előadások, szerk. SZABÓ Miklós, Miskolc, Bíbor kiadó, 1998, 285-309.

Ajánlott irodalom:

- Reinhard ZIMMERMANN, *Roman Law, Contemporary Law, European Law: The Civilian Tradition Today*, Oxford University Press, 2001, 197.
- Peter STEIN, *Roman Law in European History*, Cambridge University Press, 1999, 148.
- POKOL Béla, *Középkori és újkori jogtudomány*, Budapest-Pécs, Dialóg Campus, 2008.
- *Fälle aus der Rechtsgeschichte*, hrsg. Ulrich FALK, Michele LUMINATI, Matthias SCHMOECKEL, München, Verlag C.H. Beck, 2008.
- Jan SCHRÖDER, *Rechtswissenschaft: Geschichte der juristischen Methodenlehre in der Neuzeit (1500-1933)*, München, Verlag C.H. Beck, 2012².

TANTÁRGYI ADATLAP (III.)

Tantárgy címe	Közpolitikák és pénzügyi jog
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja egyes ágazatpolitikák pénzügyi jogi kapcsolatainak bemutatása és elemzése. A kurzus értekezésíráshoz szükséges készségeket oly módon fejleszti, hogy jellemző adatok (kiegészítőlegesen) alkalmazását és annak használhatóságát mutatja meg különböző, nemcsak kifejezetten pénzügyi témák kapcsán.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piaci elégtelenségek, kormányzati kudarcok 2. Pénzügyi föderalizmus, szintek közötti pénzügyi kapcsolatok 3. Összehasonlító önkormányzati pénzügyek 4. A magyar helyi önkormányzati finanszírozás két rendszere 5. Közfeladatok és államháztartási kiadások 6. Az Európai Unió költségvetési politikája 7. Liberalizáció és reguláció 8. Változások a liberalizációs politikában (EU) 9. Közpénzügyek, közpolitikák és közmenedzsment 10. A közszolgáltatások szervezésének változásai és azok kihatásai 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy szemléletét felhasználó vagy a közszektor témájához kapcsolható, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merretartanak?</i> szerk.HORVÁTH M. T.,BARTHA I., Budapest,Dialog Campus, 2106. • <i>The Provision of Public Services in Europe: Between State, Local Government and Market.</i>eds. H. WOLLMANN, G. MARCOU,Cheltenham: Edward Elgar, 2010. • R. A.MUSGRAVE, P. B. MUSGRAVE, <i>Public FinanceinTheory and Practice</i>,New York: McGraw-Hill. 1989 • HORVÁTH M. Tamás, PÉTERI Gábor,VÉCSEI Pál, <i>A helyi forrásszabályozási rendszer magyarországi példája, 1990–2012.</i> Közgazdasági Szemle 61(2014/2),121–147. 	

Ajánlott irodalom

- *Public and Social Services in Europe: From Public and Municipal to Private Sector Provision*, eds. H. WOLLMANN, I. KOPRIC, G. MARCOU, Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2016.
- *Külön utak. Közfeladatok megoldásai*, szerk., HORVÁTH M. T., Budapest, Dialóg Campus, 2014.
- *A közpénzügyek nagy kézikönyve*, szerk. ZSUGYEL János, Budapest, Complex, 2009.

TANTÁRGYI ADATLAP (IV.)

Tantárgy címe	Közigazgatás-elmélet
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Balázs István, Dr. habil. Árva Zsuzsa
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja a graduális képzés során megszerzett közigazgatási jogi ismeretekre alapozva az azok mögött meglévő elméleti alapok áttekintése a különböző tudományos irányzatok feldolgozásával. Ennek keretében először a közigazgatás, illetve a közigazgatási jog elméleti kérdései kerülnek tárgyalásra, majd a közigazgatás-tudomány egyes meghatározó nemzetközi irányzatai és a magyar klasszikusok bemutatása következik. Ezt követően a hallgatók betekintést nyernek a közigazgatás kutatásának intézményrendszerébe is. Az elérendő tudás és kompetencia a közigazgatás tudományos kutatására való kompetenciákat hivatott biztosítani annak érdekében, hogy az így bővült látóköriük alapján színvonalas kutatómunkát legyenek képesek folytatni a tárgykörben.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közigazgatás-elmélet fogalma és tárgya. 2. A közigazgatás felépítésének és működésének alapelvei. 3. A közigazgatás funkciói. 4. Kormányzás és közigazgatás. 5. A közvetlen és a közvetett közigazgatás. 6. A közigazgatás eszközrendszere. 7. A közigazgatási jog fejlődésének sajátosságai, az európai közigazgatási jog problematikája. 8. Új tendenciák a közszolgálati rendszerek átalakulásában 9. A közigazgatás-tudomány és irányzatai. 10. A magyar közigazgatás-tudomány. 11. A közigazgatás kutatásának intézményrendszere. 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közigazgatás-elmélet, szerk. BALÁZS István, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012. • KOIGyula, <i>A közigazgatás-tudományi nézetek fejlődése</i>. Budapest, Nemzeti Közszolgálati és Tankönyvkiadó, 2014. 	

- *A hazai és az uniós közigazgatási eljárási jog aktuális kérdései*, szerk. GERENCSÉR Balázs, BERKES Csilla, VARGA Zs. András, Budapest, Pázmány Press, 2015.
- TAMÁS András, *A közigazgatási jog elmélete*, Budapest, Szent István Társulat, 2010⁴.
- LŐRINCZ Lajos, *Közigazgatás-tudományi antológia*, Budapest, Hvg-Orac, 2007.
- *Hungarian Public Administration and Administrative Law*, szerk. PATYI András, RIXER Ádám, KOI Gyula Passau, Schenk Verlag GmbH, 2014.

Ajánlott irodalom

- *Traité de droit administratif européen*, szerk. Jean Bernard AUBY, Jacqueline DUTHEIL DE LA ROCHERE, Jac. Emilie CHEVALLIER, Bruylant, 2014.
- *A magyar közigazgatás tudomány klasszikusai 1874-1947*, szerk. LŐRINCZ Lajos, Budapest, KJK Kerszöv, 1988.
- *Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása*, szerk. SZAMEL Katalin, BALÁZS István, GAJDUSCHEK György, KOI Gyula, Budapest, Complex kiadó, 2011.
- LŐRINCZ Lajos, *A közigazgatás alapintézményei*, Budapest, HVG ORAC, 2010.

TANTÁRGYI ADATLAP (V.)

Tantárgy címe	A fenntartható fejlődés jogi kérdései
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Fodor László
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja annak szemléltetése, hogy miként lehetséges a fenntartható fejlődés környezeti, társadalmi és gazdasági pilléreken nyugvó koncepciójának megvalósítása a 21. század állam- és jogrendszerében. Jogágazatokon átívelő, – bár első sorban közjogias – szemléletet ad, s a hazai és uniós jog egyes szegmensein túlmenően betekintést nyújt élenjáró, európai országok legjobb szabályozási gyakorlataiba. Hozzájárul a PhD-hallgatók komplex értéktudatának formálásához, rámutat a különböző kutatási témák több oldalról történő megközelítésének lehetőségére.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fenntartható fejlődés és a fenntarthatóság elvének/céljának értelmezése az állam- és jogtudományban 2. Az igazságosság és egyenlőség értékei, a formális és a tartalmi igazságosság érvényesülése (átláthatóság, közbizalom, jogbiztonság, törvényesség; illetve különös elosztási/kiosztási szabályok, adóterhek, a tulajdonjog allokációja az erőforrások szabályozása körében, környezeti rasszizmus) 3. Jog a környezethez, az egészséghez (az élelmiszerhez és a vízhez) 4. Alkotmányi értékek változása (további jogok és alkotmányi kötelezettségek érintettsége, elvárások az államszervezettel szemben) 5. Az Alkotmánybíróság elvi tételei (a környezethez való jog, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés és a természeti erőforrások (víz, termőföld, erdők, ásványkincsek) feletti tulajdonjog szabályozása körében) 6. A környezeti demokrácia intézményei (szervezeti és eljárási garanciák a közérdekű adatok, részvételi és jogorvoslati jogok érvényesítésére a törvényhozás és a végrehajtás körében) 7. A jövő nemzedékek érdekeinek megjelenítése (stratégiai tervezési kötelezettségek, jogalkotási hatásvizsgálatok, a törvényhozás sajátos szervei, közhatalmi jogosítvánnyal bíró tanácsadó testületek, ombudsmani rendszer). 8. Lokális közhatalmi struktúrák és globalizációs hatások (önkormányzatiság, a helyi erőforrás-gazdálkodás alkotmányossága, helyi szabályozási lehetőségek a klíma- és környezetvédelemben) 9. Nemzeti szuverenitás a természeti erőforrások felett és a környezeti ügyek szabályozása körében (az EU belső piaci – illetve környezeti – jogának hatásmezőjében, figyelemmel az EU Bíróságának gyakorlatára) 10. A gazdasági magánhatalom feletti kontroll lehetősége, vállalatok társadalmi 	

felelősségvállalása a fenntarthatóság szempontjából.

Követelmények, számonkérés módja

A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.

A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:

- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése;
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- BÁNDI Gyula, *A fenntartható fejlődés jogáról*, Pro Futuro (2013/1), 11-30.
- FODOR László, *Környezetvédelem az Alkotmányban*, Budapest, Gondolat-DE ÁJK, 2006.
- *Alkotmányozás Magyarországon 2010-2011*, I-II., szerk. DRINÓCZI Tímea, JAKAB András, Budapest – Pécs, Pázmány Press, 2013.
- FODOR László, *Az Alaptörvény esete a szennyező hulladékokkal és az európai jog*, Magyar Jog 59 (2012/11), 641-652.
- FODOR László, *A víz az alaptörvény környezeti értékrendjében*, Publ. Univ. Miskolcensis, SectioJur. et Pol. XXXI/2 (2013). (internetről letölthető).
- FÜLÖP Sándor, *Az egészséges környezethez való jog és a jövő nemzedékek érdekeinek védelme az Alaptörvényben* = Jogtudományi tanulmányok a fenntartható természeti erőforrások témakörében, szerk. CSÁK Csilla, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012, 76-87.

Ajánlott irodalom

- Antal Attila, *A környezeti demokrácia Magyarországon – alkotmányos alapok*, Közjogi Szemle (2010/3), 46-51.
- BÁNYAI Orsolya, *Energiajog a fenntarthatóság szolgálatában*, Debrecen, DELA, 2014.
- BÁNDI Gyula, *A fenntarthatóság értelmezésének egyes jogi szempontjai*, Budapest, 2013, (MTA doktori értekezés)
- BÁNDI Gyula, *A környezethez való jog aktualitása*, Rendészeti Szemle (2009/1), 17-32.
- *Environmental Democracy and Law*, ed. BÁNDI Gyula, Groningen-Amsterdam, Europa Law Publishing, 2014.
- BARTUS Gábor, *Alkotmányozás és a környezet védelme*, Kommentár (2010/6), 24-33.
- BARTUS Gábor, SZALAI Ákos, *Környezet, jog, gazdaságtan: környezetpolitikai eszközök, környezet-gazdaságtani modellek és joggazdaságtani magyarázatok*, Budapest, Pázmány Press, 2014.
- Klaus BOSSELMANN, *The principle of sustainability – Transforming law and governance*. Aldershot, Ashgate Publishing Company, 2008.
- CSÁK Csilla, *A termőföldet érintő jogi szabályozás alkotmányossági normakontrollja* = Az európai földjogi szabályozás aktuális kihívásai, szerk. CSÁK Csilla, Miskolc, Novotni Alapítvány, 2010, 69-80.
- EKARDT Felix, *Klimagerechtigkeits, Ethische, rechtliche, ökonomische und transdisziplinäre Zugänge*, Marburg, Metropolis-Verlag, 2012.
- EKARDT Felix, *Theorie der Nachhaltigkeit: rechtliche, ethische und politische Zugänge - am Beispiel von Klimawandel, Ressourcenknappheit und Welthandel*, Baden-Baden, Nomos, 2011.
- FODOR László, *A németországi atomstop alkotmányjogi kérdései*, Iustum, Aequum, Salutare (2013/4), 93-114.
- FODOR László, *A jogszabályok környezetvédelmi hatásvizsgálata*, Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, Tom. XXIII/2 (2005), 245-278.
- FODOR László, *A környezethez való jog dogmatikája napjaink kihívásai tükrében*, Miskolci Jogi

- Szemle (2007/1), 5–19.
- FODOR László, *Az Emberi Jogok Európai bíróságának ítélete a zajterhelés csökkentésére tett intézkedésekről és a bírósági eljárás időtartamáról*, Jogesetek Magyarázata (2011/3), 86–92.
 - FODOR László, *Fenntarthatósági indikátorok a jogi szabályozás hatásvizsgálatában*, Pázmány Law Working Papers (2012/4), 1–8.
 - FODOR László, *Hiányzó rendszerváltás – Néhány jogi kérdés a Paksi Atomerőmű bővítése kapcsán*, Miskolci Jogi Szemle (2013/2), 23–42.
 - FODOR László, *Kis hazai földjogi szemle 2010-ből* = Az európai földjogi szabályozás aktuális kihívásai, szerk. CSÁK Csilla, Miskolc, Novotni Alapítvány, 2010, 115–130.
 - FÜLÖP Sándor, *Környezetvédelmi demokrácia a gyakorlatban*, Budapest, REC, 2002.
 - FÜLÖP Sándor, *Environmental Democracy in Hungary/Környezeti demokrácia Magyarországon*, Budapest, EMLA Egyesület, 2005.
 - *Emberi jogok*, szerk. HALMAI Gábor, TÓTH Gábor Attila, Budapest, Osiris, 2008².
 - HALMAI Gábor, *Alkotmányjog - emberi jogok - globalizáció: az alkotmányos eszmék migrációja*, Budapest, L'Harmattan, 2013.
 - *Nachhaltigkeit, Energiewende, Klimawandel, Welternährung : Politische und rechtliche Herausforderungen des 21. Jahrhunderts*, Hg. Ines HÄRTEL, Baden-Baden, Nomos, 2014.
 - HOMICSKÓ Árpád Olivér, *A testi és lelki egészséghez való jog elemzése az Alaptörvény tükrében* = Állam és közösség: válogatott közjogi tanulmányok Magyarország Alaptörvénye tiszteletére, szerk. RIXER Ádám, Budapest, KGRE ÁJK, 2012, 241–262.
 - *Human Rights and Climate Change*. ed. Stephen HUMPHREYS, Cambridge, CUP, 2010.
 - JÁVOR Benedek, NÉMETH Krisztina, *Kiseb állam, nagyobb baj?* Budapest, Végegyet, 2007.
 - *Jogtudományi tanulmányok a fenntartható természeti erőforrások témakörében*, szerk. CSÁK Csilla, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012, 151–159.
 - MAJTÉNYI Balázs, *Félreértett jogosultságok – bizonytalan helyzetű alapjogok Magyarországon*, Budapest, L'Harmattan, 2010.
 - PÁNOVICS Attila, *Az Aarhusi Egyezmény és alkalmazása az Európai Unió jogában*, Pécs, 2010, PhD-értekezés.
 - PÁNOVICS Attila, *A környezetvédő NGO-k igazságszolgáltatáshoz való hozzáférése: előrelépések az Európai Unió jogában – visszalépések a tagállamokban* = Függsben: Kényszerpályán a jövő?, szerk. GLIED Viktor, NAGY Roland, Pécs, Publikon Kiadó, 2010. 129–144., (Fenntartható fejlődés könyvek, 2)
 - PÁNOVICS Attila, HORVÁTH Zsuzsanna, *Környezetvédelem és fenntarthatóság az új Alaptörvényben* = Magyarország új alkotmányossága, szerk. DRINÓCZI Tímea, Pécs, PTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2011, 77–95.
 - PÁNOVICS Attila, *Környezeti szelvényjogok három jogrendszer metszéspontjában* = A nemzetközi környezetjog aktuális kihívásai, szerk. RAISZ Anikó, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012, 138–148.
 - Joachim SANDEN, *A nemzedékek közötti igazságosság jogfilozófiai alapjai*, Pro Futuro, 2012/1., 8–22.
 - SÁRI János, SOMODY Bernadette, *Alapjogok: Alkotmánytan II.*, Budapest, Osiris, 2008.
 - SÓLYOM László, *Az alkotmánybíráskodás kezdetei Magyarországon*, Budapest, Osiris, 2001.
 - SÓLYOM László, *A jövő nemzedékek jogai és ezek képviselője a jelenben* = Eörsi Gyula emlékkönyv 1922–1992, Budapest, HVG-ORAC, 2003.
 - SZEMESI Sándor, *Környezetvédelmi kérdések az Emberi Jogok Európai bíróságának gyakorlatában* = A nemzetközi környezetjog aktuális kihívásai, szerk. RAISZ Anikó, Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012, 175–184.
 - SZILÁGYI János Ede, *Az Alkotmánybíróság joggyakorlatának értékelése a mezőgazdasági üzemek tulajdoni kérdéseinek változásában* = *Dikaiosz logosz: Tanulmányok Kovács István emlékére*, szerk. TRÓCSÁNYI László, Szeged, Pólay Elemér Alapítvány, 2012, 263–268.
 - SZILÁGYI János Ede, *Vízjog: Aktuális kihívások a vizek jogi szabályozásában*, Miskolc, Miskolci

Egyetem, 2012.

TANTÁRGYI ADATLAP (VI.)

Tantárgy címe	Az emberi jogok alkotmányos védelme: elméleti alapok és kritikai megközelítés
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Dr. habil. Tóth Gábor Attila
A tárgy további oktatói	-
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja: jelen tantárgy az emberi jogok alkotmányos védelmének általános értékelését és egyes kritikai álláspontok összegző összefoglalását adja kritikai élel. Az órák első részében az emberi jogok nyugati tradíciói kerülnek feltárássra, konkrétan a természetes jogok és a társadalmi szerződés teóriája, a kapcsolódó jogok amerikai és francia deklarációja és ezek magyarázata, a jogok univerzális védelmének tétele az emberi méltóságra alapozva és a szabadság konzekvenciális megközelítése. Az órák második része alternatív nyugati koncepciókról szól, például az utilitariánus kritikáról és a szocializmusról. A harmadik rész az emberi jogok kortárs magyarázatát veszi alapul, illetőleg a második világháborút követő nemzetközi és európai jogvédelmi megközelítést. Végül feldolgozásra kerülnek az univerzális emberi jogok aktuális kihívásai és azok kritikája, például a kulturális relativizmus, a kommunitarianizmus és a kritikai jogi tanulmányok.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés [<i>Louis Henkin: The Age of Rights</i>] 2. Az emberi jogi hagyományok [<i>John Locke: The Second Treatise of Civil Government, William Blackstone: Commentaries on the Laws of England, Thomas Paine: The Rights of Man, Immanuel Kant: Foundations of Metaphysics of Morals, John Stuart Mill: On Liberty, Magna Carta (1215), The American Declaration of Independence (1776), The Declaration of the Rights of Man and of the Citizen (1789), The Bill of Rights (1791)</i>] 3. A jó társadalom alternatív koncepciói [<i>Jean-Jacques Rousseau: On the Social Contract, Edmund Burke: Reflections on the Revolution in France, Jeremy Bentham: Anarchical Fallacies, Karl Marx: On the Jewish Question</i>] 4. Kortárs magyarázatok [<i>John Rawls: Political Liberalism, Ronald Dworkin: Taking Rights Seriously, Universal Declaration of Human Rights (1948), European Convention on Human Rights (1950), EU Charter of Fundamental Rights (2000, 2009)</i>] 5. Kortárs kihívások és kritikák [<i>Michael Sandel: Morality and Liberal Ideal, Mark Tushnet: An Essay on Rights, Amartya Sen: Human Rights and Asian Values</i>] 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező (két hiányzás megengedett), levelező tagozaton javasolt. Az órák előtt a hallgatók kötelesek elolvasni a megjelölt forrásokat, ennek megfelelően a hallgatónak érdemben készülni kell az órákra.</p> <p>A jegy egy esettanulmány szóbeli előadásával, valamint ennek 3-5000 szavas írott verziójának</p>	

elkészítésével szerezhető meg.

Kötelező irodalom:

- Louis HENKIN, Gerald F. NEUMAN, Diane F. ORENTLICHER, David W. LEEBRON, *Human Rights*, New York, Foundation Press, 1999, or 2009².
- *The Human Rights Reader, Major Political Essays, Speeches, and Documents From the Bible to the Present*, ed. Micheline R. ISHAY, New York, Routledge, 2007².
- Ronald DWORKIN, *Justice for Hedgehogs*, Cambridge, Mass., London, The Belknap Press of Harvard University Press, 2011.
- *Nonsense upon Stilts, Bentham, Burke and Marx on the Rights of Man*, ed. Jeremy WALDRON, London and New York, Methuen, 1987.
- Rainer FORST, *The Right to Justification: Elements of a Constructivist Theory of Justice*, (trans. Jeffrey Flynn), New York, Columbia University Press, 2012.

TANTÁRGYI ADATLAP (VII.)

Tantárgy címe	Magánjogi jogharmonizáció Európában
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Csécsy György
A tárgy további oktatói	Dr. habil. Szikora Veronika, Dr. habil. Fézer Tamás
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja: A tárgy a polgári jog globalizációjának jelenségét vizsgálja, elsősorban az európai magánjogi jogfejlődés és az Európai Unió területet érintő harmonizációs tevékenységének elemzésén keresztül. A kontinentális és az angolszász jogrendszerek eltérő magánjogi felfogásának ütköztetése, a közös gyökerek azonosítása, az azonos – jellemzően transznacionális dimenzióban értelmezhető – kihívásokra adott válaszok keresése és a harmonizáció eddigi és tervezett eredményeinek elemzése a hallgatók összehasonlító jogi kompetenciáit egy számos doktori kutatás keretében relevanciával bíró, hatalmas terület, a magánjog szemszögéből igyekszik kialakítani, erősíteni.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A magánjog modernkori fejlődésének állomásai Európában. 2. A szerződési jog sajátosságai a kontinentális és az angolszász jogrendszerekben. 3. A CISG és a CESL összevetése, a konfliktusok feloldásának lehetséges irányai. 4. A deliktuális felelősséget érintő harmonizációs törekvések. 5. Jogharmonizáció a szabadalmi jogban. 6. Jogegységesítés a védjegyterületén. A közösségi védjegy. 7. A kötelmi jog fejlődése és harmonizációja I. 8. A kötelmi jog fejlődése és harmonizációja II. 9. Társasági jogi jogharmonizáció az Európai Unióban. 10. Az európai nemzeti társasági jogok jogközelítésére irányuló kezdeményezések. 11. Az Európai Unió és más gazdasági integrációk jogharmonizációs módszerei. 12. Fogyasztóvédelmi jogharmonizáció. 13. Kollíziós jogegységesítés az Európai Unióban. 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói az alábbi számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legalább egy szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel előre egyeztetett témájú tanulmány elkészítése, vagy - egy külföldi szakcikk fordítása, előadása (a tárgyfelelőssel egyeztetett anyagból), vagy - a tantárgy kötelező szakirodalmából kijelölt tananyagból tett szóbeli kollokvium. 	

Kötelező irodalom:

- Barbara PASA, Gian Antonio BENACCHIO, *Harmonization of Civil and Commercial Law in Europe*, Central European University Press, 2005.
- KECSKÉS László, *A polgári jog fejlődése a kontinentális Európa nagy jogrendszereiben*, Budapest, HVG-Orac, 2013.
- *Principles of European Contract Law, Parts I and II, Prepared by the Commission on European Contract Law*, eds. Ole LANDO, Hugh BEALE, The Hague-Boston, Kluwer International, 2000. (meghatározott fejezetek)
- *Európai közösségi jogi elemek a magán- és a kereskedelmi jogban*, szerk. VÉKÁS Lajos, Budapest, KJK-Kerszöv, 2003. (meghatározott fejezetek)

Ajánlott irodalom

- John BELL, David IBBETSON, *Comparative Studies in the Development of the Law of Torts in Europe*, Cambridge University Press, 2012.
- Mauro BUSSANI, Franz WERRO, *European Private Law: A Handbook 1.*, Carolina Academic Press, 2009.
- Mauro BUSSANI, Franz WERRO, *European Private Law: A Handbook 2.*, Carolina Academic Press, 2014.
- VIDA Sándor, *Az Európai bíróság védjegyjogi gyakorlata 2.*, Miskolc, Novotni Kiadó, 2010, 342-426.

TANTÁRGYI ADATLAP (VIII.)

Tantárgy címe	Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	dr. Madai Sándor
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja a21. század eleji büntetőpolitika elemző értékelése – döntően – a büntetőjogalkotás és a jogalkalmazás elveinek, a hatályos intézmények értékelésének, az új intézmények kialakításával kapcsolatos követelményeknek, a bűnözés viszonyaival összefüggő jogi szabályozásra vonatkozó <i>lege ferenda</i> javaslatoknak, továbbá a jogszabályok tartalmának <i>de lege lata</i> kritikáját érintő kérdésnek a tükrében.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. A „büntetőpolitika” történeti beágyazottsága. Megnyilvánulásának sajátosságai, érvényesülésének terepe a magyar jogfejlődés korai századaitól a XX. század utolsó harmadáig; 3. A büntetőpolitika aktuális értelmezésének terepnumai; 4. (Nagy)politika – Büntetőpolitika; 5. Jogpolitika – Büntetőpolitika; 6. Büntetőpolitika és alkotmányosság. (Alkotmányos büntetőpolitika); 7. Büntetőpolitika – Büntetőjog - Bűnösség; 8. Büntetőpolitika - bűnözés – köznap gondolkodás; 9. Büntetőpolitika és megelőzés. 10. Büntetőpolitika és az Eu. I 11. Büntetőpolitika és az Eu. II. 12. Büntetőpolitika és az Eu. III. 13. Számonkérés. 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • SZABÓ András, <i>Büntetőpolitika és alkotmányosság</i>, Kriminológiai Közlemények Különkiadás 1995, 18-29. • SZABÓ András, <i>Büntetőpolitika és alkotmányosság</i>, Belügyi Szemle (1995/1), 4-14. • SZABÓ András, <i>Büntetőpolitika és alkotmányosság</i>, Jogtudományi Közöny (1995/9), 418- 	

424.

- WIENERA. Imre, *Büntetőpolitika – büntetőjog*. Jogszabálytan. Büntetendőség, 1997. 9-80.
- BLASKÓ Béla, *A bűnösség büntetőjogi, büntetőjog-tudományi problémái*. Budapest, BM Kiadó, 2001.
- GÖNCZÖL Katalin, *A nagypolitika rangjára emelkedett büntetőpolitika*, Jogtudományi közlöny 57 (2002/5), 197-204.
- GÖNCZÖL Katalin, *Rendhagyó gondolatok a magyar büntetőpolitika új fejezetéről*, Börtönügyi szemle 25 (2006/2), 7-12.
- KORINEK László, *A büntetőpolitika irányelvei Magyarországon*, Belügyi szemle 51 (2003/11-12), 62-72.
- LÓRINCZ József, *Büntetőpolitika és börtönügy*, Budapest, Rejtjel Kiadó, 2009.
- KERTÉSZ Imre, *Büntetőpolitika – bűnmegelőzés*, Büntetőjogi kodifikáció 2 (2002/4), [21]-24.
- *Koncepciók és megvalósulásuk a rendszerváltozás utáni kriminálpolitikában*, szerk. CSEMÁNÉ DR. VÁRADI Erika, Kriminológiai Közlemények Különkiadása, Miskolc, Bíbor Kiadó, 2009. 408,
- PONGÓ Tamás, *Büntetőpolitika és társadalmi nyilvánosság*, Belügyi szemle (2015/3), 123-130.
- DOMOKOS Andrea, *Kriminológia és büntetőpolitika Magyarországon a globális kihívások korában*, Jog, állam, politika (2012/2), 3-12.
- TÓTH Mihály, *Az új Btk. bölcsőjénél*, Magyar Jog (2013/9), 525-534.

Ajánlott irodalom

- BÁRD Petra, LIGETI Miklós, *Megjegyzések a büntetőjogi kodifikáció előkészületeihez*, Ügyészek lapja 14 (2007/2), 61-68.
- KONDOROSI Ferenc, *A büntetőjogi kodifikáció és a börtönügy időszerű kérdései*, Börtönügyi szemle 25 (2006/2), 13-20.
- BÓCZ Endre, *Büntetőpolitika és büntetőjogi kodifikáció*, Büntetőjogi kodifikáció 3 (2003/3), [13]-24.
- DERES Petronella, *Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon*, Rendészeti szemle 57 (2009/11), 134-138.
- NAGY László Tibor, *Dr. Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon*, Magyar jog 56 (2009/7), 435-436.
- LÓRINCZ József, *A sztálini büntetőpolitika és konzekvenciái a hazai büntető igazságszolgáltatásban*, Börtönügyi szemle 26 (2007/2), 71-80.
- KONDOROSI Ferenc, *A büntetőpolitika reformja*, Börtönügyi szemle 25 (2006/1), 11-16.
- BÉKÉS Ádám, *Büntetőpolitika és jogbiztonság*, Magyar jog 52 (2005/8), 479-484.
- HERKE Csongor, *Mediáció, helyreállító igazságszolgáltatás és büntetőpolitika*, Belügyi szemle 51 (2003/11-12), 51-61.
- CSOMÓS Tamás, *Közlekedési büntetőjog az "unortodox" büntetőpolitika rendszerében*, Ügyvédek lapja (2013/1), 17-20.
- NAGY Ferenc, *Régi és új tendenciák a büntetőjogban és a büntetőjog-tudományban*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2013.

TANTÁRGYI ADATLAP (IX.)

Tantárgy címe	Új fejlemények az Európa-jog tudományában
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Várnay Ernő
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	tavaszi f
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja,a hallgatókat megismertetni az uniós jogtudomány aktuális kérdéseivel, irányjaival. A tanulmányok feldolgozása segítségével a hallgatók megismerik-elsajátítják az angolszász típusú jogtudományi megközelítés sajátosságait, ami saját tudományos problémáik kezelésében, és nem utolsósorban saját írásaik stílusával és szerkezetével kapcsolatos problémáik megoldásához is segítséget nyújthat.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kritikai irányok az Európa-jog tudományban 2. Társadalmi igazságosság és az uniós jog 3. Az euró-válság alkotmányos és jogi aspektusai 4. Az OMT ügy a német alkotmánybíróság és az Európai Bíróság előtt 5. A migrációs-menekült válság általános jogi kérdései 6. A migrációs és menekült politika az Alapszerződésekben és a másodlagos jogban 7. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazása 	
<p>Követelmények, számonkérés módja A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Critical Turn in EU Legal Studies</i> Editorial Comments, Common Market Law Review (2015/4), 881-888. • Georgios ANAGNOSTARAS, <i>In ECB We Trust.. The FCC We Dare! The OMT Preliminary Ruling</i>, European Law Review (2015/5), 744-772. • Daniel SARMIENTO, <i>Who is afraid of the Charter? The Court of Justice, national courts and the new framework of fundamental rights protection in Europe</i>, Common Market Law Review (2013), 1267-1304. • Stewe PEERS, <i>EU Law Analysis EU Free Movement: Immigration and Asylum law</i>. http://eulawanalysis.blogspot.hu/2014/12/eu-free-movement-immigration-and-asylum.html • Sionaigh DOUGLAS-SCOTT, <i>Justice, injustice and the rule of law in the EU = Europe's Justice</i> 	

Deficit? eds. Dimitry KOCHENOW, Gráinne DE BÚRCA, Andrew WILLIAMS, Oxford, Hart, 2015, 51-66.

Ajánlott irodalom

- Michael DOUGAN, *Judicial review of Member State action under the general principles and the Charter. Defining the scope of the Union law*, Common Market Law Review (2015/5), 1201-1245.
- Mattias KUMM, *Rebel Without Cause: Karlsruhe's Misguided Attempt to Draw the CJEU into a Game of Chicken and What the CJEU Might Do about it?* German Law Journal 15 (2014/2) 203-215.
- Ashley TERLOUW, *Voluntary Departure of Irregular Migrants and the Exception of Public Order. Case C-554/13, 11 June 2015*, European Journal of Migration and Law (2016/1.), 126-137.
- Dimitry KOCHENOW, Gráinne DE BÚRCA, Andrew WILLIAMS, *Europe's Justice Deficit?* Hart, Oxford, 2015.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	A nemzetközi jog 21. századi kihívásai
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Dr. habil. Szemesi Sándor
A tárgy további oktatói	-
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja kettős: egyfelől, be kívánja mutatni a nemzetközi jog legfontosabb 21. századi fejleményeit (új problémák, egyezmények, megoldások, jogesetek), másfelől a tantárgyat felvett hallgatók igényeihez képest egyéniesítve ki kíván térni az egyes hallgatók kutatási témájának nemzetközi (jogi) vonatkozásaira, hozzásegítve a hallgatókat a disszertációjuk könnyebb elkészítéséhez.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nemzetközi jog forrásainak átértelmezése: aiuscogens, a szokásjog és a softlaw szerepe 2. Új államok keletkezésének problémái: a Krím-félsziget és Koszovó 3. A gazdasági, szociális és kulturális jogok új értelmezése: az egyéni panasz intézménye 4. A klímaváltozás elleni küzdelem nemzetközi jogi vetületei I.: a Nemzetközi Jogi Bizottság tevékenysége 5. A klímaváltozás elleni küzdelem nemzetközi jogi vetületei II.: a párizsi klíma-megállapodás és következményei 6. A fegyveres erő alkalmazásának új dimenziói: a szíriai polgárháború 7. A nemzetközi jog lehetséges válaszai a terrorizmusra 8. A nemzetközi (európai) menekültválság: a szabályozás lehetőségei és korlátai 9. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (és más nemzetközi emberi fórumok) ítélkezési gyakorlatának legújabb kihívásai 10. A nemzetközi büntetőjog legújabb fejleményei I.: crimesagainsthumanity, a Nemzetközi Büntetőbíróság ítélkezési gyakorlata 11. A nemzetközi büntetőjog legújabb fejleményei II.: az állami tisztviselők más állam joghatósága alóli mentessége 12. A tárgyat felvett hallgatók kutatási témájához kapcsolódó témakör I. 13. A tárgyat felvett hallgatók kutatási témájához kapcsolódó témakör II. 	
<p>Követelmények, számonkérés módja:</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mindazon hallgatók, akik kutatási témája nemzetközi jogi szempontból értékelhető, a félév során legalább 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához és a kutatási témájukhoz illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmányt kötelesek elkészíteni, mely a későbbi disszertációjuk során részben vagy egészben felhasználható. A tárgy keretében sor 	

kerül az írások érdemi megvitatására és értékelésére is.

- Azon hallgatók, akiknek a kutatási témájának nincs nemzetközi jogi vonatkozása, a tárgy kötelező anyagából (a tárgyfelelőssel egyeztetett anyagrészből) szóbeli kollokviumot tehetnek.

Kötelező irodalom:

- DUNOFF, Jeffrey L., RATNER, Steven R., WIPPMAN, David, *International Law: Norms, Actors, Process. A Problem-Oriented Approach*, New York, WoltersKluwer, 2015.
- Az International Law Commission által vizsgált egyes témakörök és a kapcsolódó dokumentumok (<http://legal.un.org/ilc>)
- A hágai Nemzetközi Bíróság, az Emberi Jogok Európai Bírósága, valamint egyes nemzetközi emberi jogi testületek kijelölt döntései.

Ajánlott irodalom:

- BLUTMAN László, *In the Trap of a Legal Metaphor: International Soft Law*, *International and Comparative Law Quarterly* (2010/3), 605-624.
- Joanne FOAKES, *The Position of Heads of States and Senior Officials in International Law*, Oxford University Press, 2014.
- LAMM Vanda, *Compulsory Jurisdiction in International Law*, Edward Elgar Publishing, 2014.
- *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*
- William R. SLOMANSON, *Fundamental Perspectives of International Law*, Boston, Wadsworth, 2011.

TANTÁRGYI ADATLAP (XI.)

Tantárgy címe	A polgári perrendtartás kodifikációjának eredményei a nemzetközi tapasztalatok tükrében
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Dr. habil. Pribula László
A tárgy további oktatói	Dr. Molnár Judit, Dr. Nyilas Anna
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja: A tárgy bemutatja azokat a koncepcionális változásokat, amelyeket az új polgári perrendtartási törvény kíván megvalósítani. Áttekinti a kodifikáció vitatott kérdéseit, vizsgálja az új intézmények nemzetközi gyakorlatát, elemzi a változások várható hatásait. A hallgatók bírósági esetek példáin keresztül hasonlíthatják össze a régi és az új perrend különbségeit.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kodifikáció célkitűzései 2. A kodifikáció menete a kormányhatározattól a törvény elfogadásáig 3. A kodifikáció koncepcionális vitái 4. A közelmúlt új perjogi kódexei Közép-Európában 5. Az alapelvek és az alapvető rendelkezések megváltozott szabályai 6. Szükség volt-e önálló közigazgatási perrendtartásra? Érvek és ellenérvek 7. A hatásköri és az illetékességi szabályok módosításának okai és várható eredményei. A járásbírói és a törvényszéki perrend elkülönítése 8. Perköltség: a kártérítési szemlélet megjelenése és jelentősége 9. Az osztott perszerkezet: hogyan működik? 10. A szakértői bizonyítás új rendszere 11. A perorvoslatok új kihívásai 12. Különleges perek: szükségesek a kivételes szabályok? 13. Az új perrend várható hatásai egyes jogesetek bemutatásán keresztül 	
<p>Követelmények, számonkérés módja:</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	
<p>Kötelező irodalom</p> <ul style="list-style-type: none"> • NÉMETH János, VARGA István, <i>Egy új polgári perrendtartás alapjai</i>, Budapest, HVG-ORAC Kiadó, 2014. • <i>Közép-európai polgári perjogi reformok és kodifikációk az elmúlt negyedszázadban</i> – 	

Tradíció és megújulás, szerk. HARSÁGI Viktória, Budapest, HVG-ORAC, 2014)

- WOPERA Zsuzsa, *Megkezdődött az új polgári perrendtartásról szóló törvény tervezetének szakmai, társadalmi vitája*, *Ügyvédvilág* (2016/3.).
- UDVARY Sándor, *Pro Actione Collectiva*, Patrocinium Kiadó, 2015.

Ajánlott irodalom

- MOLNÁR Judit, *„Érték – határ” – Kodifikáció a fizetési meghagyásos eljárás szempontjaiból*, *Jogtudományi Közlöny* (2016/1).
- NYILAS Anna, *A bíróság és a felek percselekményei a gyorsaság és hatékonyság szemszögéből*, *Jogtudományi Közlöny* (2009/2).
- PRIBULA László, *Szükséges-e a tárgyi keresethalmazat korlátozása?* *Jogtudományi Közlöny* (2016/2).

TANTÁRGYI ADATLAP (XII.)

Tantárgy címe	A büntetőeljárás fejlődési tendenciái
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelezően választható
Tantárgyfelelős neve	Dr. habil. Elek Balázs
A tárgy további oktatói	
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja a büntetőeljárás szabályozásának és fejlődésének bemutatás szoros összefüggésben a jogtudomány újabb és újabb eredményeivel. A tantárgy célja annak a párhuzamos fejlődésnek a bemutatása is, ami évszázadok óta jellemzi a büntetőítélkezést, valamint az ahhoz kapcsolódó „társtudományokat”, egyben vázolja ennek tükrében a jogtudomány szemléletének változását is.</p> <p>A tantárgy célja annak a közvetlen és közvetett hatásnak a bemutatása is, amelyet a büntetőjogi és büntető eljárásjogi irodalom, az egyetemi tankönyvek, monográfiák, a jogtudósok munkái, végső soron a tudomány gyakorol a jogalkotásra, az alkotmánybíróság joggyakorlatára, és a bírói jogalkalmazásra.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A jogtudomány szerepe, haszna 2. A jogtörténeti munkák megjelenése napjaink bírói jogalkalmazásában 3. A jelenkori jogirodalom felbukkanása a bírói gyakorlatban (monográfiák, tanulmányok, doktori értekezések hivatkozása a bírói határozatokban) 4. A jelenkori jogirodalom hatása a jogalkotásra (monográfiák, tanulmányok, doktori értekezések felhasználása a jogszabály alkotás során) 5. Az igazság fogalom értelmezése. A jogfilozófia által kidolgozott igazságelméletek hatása a bírói gondolkozásra. A jogszabály igazságosságának dilemmái 6. A társtudományok jelentősége a büntetőeljárásban 7. Bírói meggyőződés, bírói szerepfelfogás a (büntető, polgári, közigazgatási) peres és nemperes eljárásokban 8. A büntetőeljárás fejlődése a XIX. századtól napjainkig 9. A jogerő fogalma a büntető és polgári eljárási jogban 10. Elvárások és alkotmányossági dilemmák a büntetőeljárásban 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali tagozaton kötelező, levelező tagozaton javasolt.</p> <p>A kurzus hallgatói két számonkérési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy tematikájához illeszkedő, a tárgyfelelőssel egyeztetett témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése; - a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium. 	

Kötelező irodalom

- ELEK Balázs, *A jogerő a büntetőeljárásban*, Debrecen, DEÁJK Büntetőeljárásügyi Tanszék, 2012.
- ELEK Balázs, Bizonyítási teher az eljárási funkciók megosztásának tükrében. Jogtudományi Közlöny, 2016. január
- ELEK Balázs, *Költség és időtartalékok a büntetőeljárásban*, Büntetőjogi Szemle (2015/1-2), 10-17.
- ELEK Balázs, *A jog és a nyelvészet egyes összefüggései a büntetőeljárásban* = Miskolci Doktoranduszok Jogtudományi Tanulmányai 15/1., Miskolc, Bíbor Kiadó, 2014, 109-132.
- ELEK Balázs, *A büntető eljárásjog tudomány hatása a bírói gyakorlatra* = Pusztai László emlékére. szerk. BÁRD Petra, HACK Péter, HOLÉ Katalin, Országos Kriminológiai Intézet, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2014, 45-56.
- ELEK Balázs, *A jogirodalom hatása a büntető bíróságok ítélkezésére*, Magyar Jog (2014/10), 556-565.
- HERKE Csongor, FENYVESI Csaba, TREMMEL Flórián, *A büntető eljárásjog elmélete*, Pécs, Dialóg campus, 2012.
- BÓCZ Endre, *Büntetőeljárás jogunk kalandjai. Sikerek, zátonyok és vargabetűk*, Budapest, Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 2006.

Ajánlott irodalom

- ÁRVAI B., MITTERMAYER Ö., *Tény és jog a bizonyítási eljárásban*, Magyar jog (2001/7), 412-417.
- BÁRD Károly, *Emberi jogok és büntető igazságszolgáltatás Európában*, Budapest, MHK, 2007.
- BÓCZ Endre, „Megismerés” és „bizonyítás” a büntetőeljárásban = Emlékkönyv Dr. Cséka Ervin egyetemi tanár születésének 70. és oktatói munkásságának 25. évfordulójára, szerk. Tóth Károly, 1992, 83-96.
- J. R. DELMAS-MARTY – SPENCER, *European Criminal Procedures*. 1.3.1., Cambridge University Press, 2002.
- J. DINE, J. GOBERT, *Cases and Material on Criminal Law*, Oxford University Press, 2003.
- FARKAS Ákos, *Akriminálpolitika és a büntető igazságszolgáltatás hatékonysága* = Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára, szerk. GÖNCZÖL Katalin, Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 1998. 80-98.
- P. J. GRAHAM, *The Reliability of Testimony*, Philosophy and Phenomenological Research 61 (2000/3), 695-709.
- HÁGER Tamás, BENCZE Mátyás, *Miranda és társai vs. Bizonyítási gyakorlat a magyar büntetőeljárásban*, Kontroll (2006/1), 22-32.
- HERKE Csongor, *Büntető eljárásjog*, Budapest-Pécs, Dialóg Campus Kiadó, 2007.
- KIRÁLY Tibor, *A büntetőeljárás jog reformja elé*, Magyar Jog (1993/5), 257-261.
- KIRÁLY Tibor, *A magyar büntetőeljárás jog fél évszázados történetének vázlatja*, Belügyi Szemle (2003/1), 17-34.
- PÁPAI TARR Ágnes, *A büntetőeljárás gyorsításáról*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2012.
- VARGA Csaba, *A bírói ténymegállapítási folyamat természete*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2003.